

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 12.10.2005
COM(2005) 491 konč.

SPOROČILO KOMISIJE

**STRATEGIJA O ZUNANJI RAZSEŽNOSTI OBMOČJA SVOBODE, VARNOSTI IN
PRAVICE**

KAZALO

SPOROČILO KOMISIJE STRATEGIJA O ZUNANJI RAZSEŽNOSTI OBMOČJA SVOBODE, VARNOSTI IN PRAVICE	1
I. UVOD	3
II. IZZIVI	3
III. CILJI	4
IV. VPRAŠANJA	6
V. NAČELA	6
VI. INSTRUMENTI POLITIKE	7
VII. GEOGRAFSKI PRIMERI POTI NAPREJ	9
VIII. NASLEDNJI KORAKI	10

I. UVOD

Na podlagi Haaškega programa o „Krepitvi svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji“¹ je Evropski svet z dne 16.–17. junija 2005 sprejel naslednjo izjavo:

Zaradi vse večjega pomena zunanje razsežnosti območja svobode, varnosti in pravice, bo [Aksijski načrt za izvajanje Haaškega programa] konec leta dopolnjen s strategijo, ki jo mora sprejeti Svet na predlog GS/VP in Komisije.

Načrt vrednot, ki so podlaga za območje svobode, varnosti in pravice, je bistven za zaščito notranje varnosti EU. Grožnje, kot so terorizem, organizirani kriminal in trgovina z drogami, izvirajo tudi izven EU. Zato je odločilnega pomena, da EU razvije strategijo za sodelovanje s tretjimi državami po celem svetu.

To sporočilo bo poudarilo glavne zunanje izzive za območje svobode, varnosti in pravice, opredelilo cilje zunanjih ukrepov EU na tem področju, opredelilo vprašanja, ki jih je treba obravnavati v svetovnem merilu, instrumente, ki so na voljo EU, in načela za izbor primernih ukrepov, poudarilo, kako bi se lahko strategijo uporabilo glede na geografsko območje, in predlagalo nekaj priporočil za olajšanje izvajanja strategije.

II. IZZIVI

Evropski svet je v Feiri junija 2000 odobril program prednostnih nalog, ciljev in ukrepov za razvoj zunanje razsežnosti politik svobode, varnosti in pravice. Pet let kasneje se je že oblikoval širok izbor zunanjih dejavnosti, ki prispevajo h krepitvi območja svobode, varnosti in pravice, z naraščajočim številom tretjih držav in regij.

Od leta 2000 so politike znotraj območja svobode, varnosti in pravice EU znatno napredovale in se razvile, tako da zadevajo skrbi in potrebe evropskih državljanov. Kot posledica se je v precejšnji meri razvil pravni red s sprejetjem zakonodaje o priseljevanju in azilu, upravljanju meja in vizumih, boju proti organiziranemu kriminalu in terorizmu, drogah, sodelovanju policije in organov kazenskega pregona, korupciji, varstvu podatkov ter pravosodnemu sodelovanju v kazenskih in civilnih zadevah. Ta pravni red predstavlja obsežno podlago za sodelovanje s tretjimi državami.

Razvija se zunanja razsežnost območja svobode, varnosti in pravice za obravnavanje glavnih zunanjih izzivov, ki so zlasti:

- Teroristični napadi, kot na primer napadi 11. septembra 2001, 11. marca 2004 in 7. julija 2005, so privedli do močnejše mednarodne zaveze za boj proti terorizmu, kakor ponazarja odločitev EU z dne 13. julija 2005 o pospešitvi izvajanja Aksijskega načrta za boj proti terorizmu². EU stopa v stik s tretjimi državami, regionalnimi in mednarodnimi organizacijami, da bi začele sodelovati in poglobile sodelovanje pri boju proti terorizmu.
- Nenehno naraščajoča razvitost organiziranega kriminala, vključno s pranjem denarja in drugimi finančnimi kaznivimi dejanji, ter čezmejna trgovina z drogami, ljudmi in orožjem,

¹ Sprejel Evropski svet z dne 4.–5. 11. 2004.

² Sklep Sveta z dne 13. julija 2005.

se lahko zatreta samo z izboljšanim sodelovanjem organov kazenskega pregona in pravosodnih organov, tako v EU kot izven nje, ter s podporo kadrovskim in institucionalnim krepitev v tretjih državah.

- Nezakonito priseljivanje se bo verjetno nadaljevalo, kar bo EU soočilo s potrebo po pripravi celovitega pristopa. Ta pristop ne sme obravnavati samo vprašanj, kot sta dovolitev vstopa in sprejem, ampak tudi temeljne razloge za priseljivanje ter njegov vpliv na matične in tranzitne države.
- Nesposobnost institucij, kot so pravosodni organi in organi kazenskega pregona, v šibkih državah in na težavnih mestih v svetu povzroča praznino, ki jo lahko izkoristi organizirani kriminal. EU podpira preoblikovanje šibkih ali neobstoječih institucij kazenskega pregona v nekaterih tretjih državah v pravilno delujoče organe.
- Potreba po pravni varnosti in predvidljivosti v povezavi s čezmejnimi posli v čedalje bolj globalnem gospodarstvu. Ti izzivi lahko olajšajo položaj podjetij in državljanov v Evropi in znatno izboljšajo varstvo otrok po svetu.

III. CILJI

Namen tega sporočila je prikazati, **kako zunanja razsežnost pravosodja in notranjih zadev prispeva k vzpostavitvi notranjega območja svobode, varnosti in pravice ter hkrati podpira politične cilje zunanjih odnosov Evropske unije**, vključno z delitvijo in spodbujanjem vrednot svobode, varnosti in pravice v tretjih državah. Čeprav so instrumenti, ki zajemajo zunanje vidike politik EU o svobodi, varnosti in pravici, že vzpostavljeni, jih EU prvič organizira skupaj z opredeljenimi načeli in smernicami v strategijo. Ta strategija mora biti sestavni del politike zunanjih odnosov EU, znotraj nje pa je treba okrepiti vidike svobode, varnosti in pravice. Samo z upoštevanjem jasno opredeljenih načel in prednostnih nalog ter sistematičnim delom za doseganje spodaj opredeljenih ciljev lahko EU učinkovito pomaga tretjim državam pri odgovoru na naraščajoče izzive in tako izpolni njihova pričakovanja.

Vprašanja svobode, varnosti in pravice so bistvena za vzdrževanje mednarodne stabilnosti in varnosti tako v Evropski uniji kot izven nje. Spodbujanje prostega pretoka znotraj EU, na splošno bolj odprte meje in povečano globalno vključevanje so dodali novo razsežnost mednarodnemu sodelovanju. Učinkovito upravljanje meja je nujno potrebno za boj proti grožnjam, kot sta terorizem in organizirani kriminal, hkrati pa prispeva k dobrim odnosom med sosednjimi državami. Neodvisno in učinkovito pravosodje je nujno potrebno za vzdrževanje pravne države in zagotovitev varstva človekovih pravic; sodelovanje med pravosodnimi organi je nujno tako za olajšanje mednarodnih poslov kot za zagotovitev, da osumljenci za kazniva dejanja ne morejo ostati izven dosega pravice. Dobro delujoči azilni sistemi so potrebni za zagotovitev varstva beguncev ne glede na to, kje na svetu so. Učinkoviti in uspešni policijski organi, ki lahko sodelujejo s svojimi kolegi v drugih državah, so bistveni za boj proti vsem oblikam terorizma in organiziranega kriminala ter za zagotovitev varnosti državljanov v njihovem vsakdanjem življenju. Za doseg teh ciljev je potrebnega veliko dela, časa in skupnih prizadevanj Komisije in Sveta. Pomembno je, da EU razvija pobude in predlaga rešitve za naraščajoče število izzivov na tem področju.

Krepitev pravne države od zunaj s sodelovanjem je bistvena za krepitev območja svobode, varnosti in pravice od znotraj. Obstaja splošno priznanje, da so notranji in zunanji vidiki varnosti EU resnično povezani. Družbe, ki temeljijo na skupnih vrednotah, kot so dobro

upravljanje, demokracija, načelo pravne države in spoštovanje človekovih pravic, bodo pri preprečevanju domačih groženj lastni varnosti učinkovitejše ter bolj pripravljene in sposobne sodelovanja proti skupnim mednarodnim grožnjam. Poleg tega je ta načela kot kritične dejavnike pri doseganju razvojnih ciljev novega tisočletja opredelila tudi mednarodna skupnost. Razvoj, varnost in človekove pravice se medsebojno krepijo; krepitev pravne države – tako doma kot v mednarodnem pomenu – ni sama sebi namen, ampak je bistvena za trajnostni razvoj in jo je treba zasledovati z zunanjimi ukrepi.

Znotraj svojih meja je EU razvila obsežen okvir za urejanje območja svobode, varnosti in pravice. Medtem ko se seveda telesa med državami v veliki meri razlikujejo, pa je lahko območje svobode, varnosti in pravice vseeno vzor za tretje države. Zunanje politike so bistvenega pomena pri spodbujanju varnosti in stabilnosti. Širitev pomeni prenos pravnega reda in preoblikovanje institucij v državah kandidatkah in možnih kandidatkah. Krepitev institucij, kot so pravosodni organi in policija, odločilno prispeva k utrjevanju pravne države in spoštovanju človekovih pravic v državah kandidatkah. Razen tega ti vidiki podpirajo sodelovanje na tem področju s partnerji evropske sosedске politike.

EU lahko stori več za krepitev zmogljivosti in sodelovanja po svetu. Takojšnjih rezultatov ne moremo pričakovati; prenova pravosodnega sistema ali vzpostavitev učinkovitega azilnega sistema traja leta, ne mesece. Vendar so vprašanja, s katerimi se ukvarja EU, njene sosednje države in dejansko vse države na svetu, podobna. Izkušnje EU in uspeh pri vprašanjih, kot so upravljanje meja, upravljanje priseljevanja in boj proti organiziranemu kriminalu, predstavljajo koristno referenčno točko za tretje države, ki se spopadajo s podobnimi izzivi.

EU bi morala nadaljevati s spodbujanjem regionalnega sodelovanja. Čezmejni izzivi, kot so priseljevanje, upravljanje meja in organizirani kriminal, se pogosto lahko najboljše obravnavajo z usklajenim delovanjem na regionalni ravni. Na podlagi lastnih izkušenj in vrste vprašanja, s katerim se ukvarjajo zadevne regije, bi morala EU podpirati regionalni dialog in sodelovanje glede vprašanj svobode, varnosti in pravice v regijah, kot sta Vzhodna Evropa in Bližnji vzhod, ali z regionalnimi organizacijami, kot je Afriška unija.

Na večstranski ravni so bili v preteklih letih sprejeti pomembni mednarodni pravni instrumenti, ki oblikujejo nova pravila (npr. Konvencija ZN o transnacionalnem organiziranem kriminalu in njeni protokoli, Konvencija ZN proti korupciji), več pozornosti pa je bilo namenjene tudi določanju mednarodnih standardov, kot so priporočila FATF o pranju denarja. EU je pripravljena podpreti večstranske pristope h krepitev politik na teh področjih, da bi hkrati okrepila svojo vlogo v mednarodnih organih in spodbudila razvoj nadaljnjih mednarodnih instrumentov.

Dejansko sta krepitev sodelovanja ter podpiranje kadrovske in institucionalne krepitev v tretjih državah že privedli do rezultatov. Tesno sodelovanje s turškimi organi je pripomoglo k rekordnim zasegom droge preko nadzorovanih dobav v EU v zadnjih mesecih. EU sodeluje z Marokom za krepitev upravljanja meja in uvaja tesno medinstitucionalno sodelovanje v povezavi s pranjem denarja in trgovino z ljudmi. Decembra bo z delom pričela misija za upravljanje meja, ki bo ukrajinskim in moldavskim organom pomagala zatreti tihotapljenje in trgovino preko njune skupne meje. V kratkem bodo z Rusijo podpisani sporazumi o poenostavitvi vizumskih postopkov in ponovnem sprejemu, ki bodo odpravili nepotrebno birokracijo za zakonite potnike ter hkrati pospešili izgon nezakonitih priseljencev. Te dejavnosti so že privedle do otipljivih rezultatov za posameznike v EU kot izven nje; sprejetje te strategije bo EU omogočilo okrepitev njenih prizadevanj na tem področju.

IV. VPRAŠANJA

Iz Haaškega programa in njegovega akcijskega načrta³, ki določata skupno podlago za odnose s tretjimi državami, lahko izluščimo številne **politične prednostne naloge**, medtem ko so tematske prednostne naloge določene v posebnih strategijah in akcijskih načrtih (npr. Akcijski načrt EU za boj proti terorizmu⁴; Strateški koncept za organizirani kriminal⁵).

- **Človekove pravice:** spodbujanje človekovih pravic v tretjih državah v skladu z mednarodnimi standardi in zagotavljanje, da so človekove pravice v središču pozornosti politik kazenskega pregona; podpiranje razvoja in usposabljanja neodvisnih in nepristranskih pravosodnih organov, ki branijo človekove pravice in pravno državo.
- **Krepitev institucij in dobro upravljanje:** krepitev institucij kazenskega pregona in njihovih sposobnosti za mednarodno sodelovanje; krepitev boja proti korupciji; spodbujanje transparentnosti, odgovornosti in dobrega upravljanja vladnih institucij.
- **Upravljanje priseljevanja, azila in meja:** izboljšanje sposobnosti tretjih držav za upravljanje priseljevanja in varstvo beguncev v skladu z mednarodnim pravom; podpiranje njihove operativne sposobnosti za upravljanje meja; povečanje varnosti dokumentov; preprečevanje nezakonitega priseljevanja; spodbujanje sinergij med priseljevanjem in razvojem; zagotavljanje boljšega dostopa beguncev do trajnih rešitev; zagotavljanje vračanja nezakonitih priseljencev.
- **Boj proti terorizmu:** zagotavljanje podpore tretjim državam za institucionalni razvoj in izvajanje mednarodnih instrumentov; delo s tretjimi državami za obravnavanje novačenja v teroristične organizacije in njihovega financiranja; nadaljnje podpiranje ključne vloge ZN; gradnja na odnosu z ZDA za krepitev sodelovanja.
- **Organizirani kriminal, vključno s trgovino z ljudmi, drogami ter človeškimi organi, ponarejanje, gospodarski in finančni kriminal ter kibernetški kriminal:** podpiranje razvoja institucionalnih zmogljivosti in razvoj operativnega sodelovanja.

V. NAČELA

Treba je določiti načela, ki bodo vodila politiko do tretjih držav, kot je navedeno spodaj:

- **Geografska določitev prednosti:** v okviru politik širitve, razvoja in zunanjih odnosov je treba določiti prednostne naloge, ki odražajo posebne odnose EU s tretjimi državami ali regijami. V ta namen bodo s prednostnimi državami, kot so države kandidatke ali sosednje države, oblikovane celovite politike, ki bodo zajemale vse vidike svobode, varnosti in pravice, medtem ko se bo sodelovanje z drugimi državami osredotočilo na posebna vprašanja.
- **Razlikovanje:** ena strategija za vse ne more obstajati. Potreben je prilagojen pristop kot odgovor na posebni položaj posameznih držav in regij.

³ COM(2005) 184 – 10.6.2005.

⁴ Sprejel Evropski svet junija 2004.

⁵ COM(2005) 232 – 2.6.2005.

- **Prožnost:** načrtovanje programov mora ohraniti zadostno prožnost, da se lahko EU v kriznih obdobjih ali spremenjenih okoliščinah hitro odzove na nove prednostne naloge.
- **Usklajevanje med stebri:** zunanji ukrepi v zvezi s svobodo, varnostjo in pravico so občasno medstebri in ne zadevajo le področij v pristojnosti Skupnosti, temveč tudi skupno zunanjo in varnostno politiko ali policijsko in pravosodno sodelovanje ter tako zahtevajo tesno sodelovanje med Svetom in Komisijo za zagotovitev skladnosti zunanjih dejavnosti EU. Treba je ohraniti pristojnosti Skupnosti v zvezi s pogajanjem s tretjimi državami.
- **Partnerstvo:** v skladu z načeli, ki so podlaga za širitev, zunanje odnose in razvojne politike EU, mora biti sodelovanje v zvezi s svobodo, varnostjo in pravico razvito v tesnem sodelovanju s tretjimi državami ob upoštevanju načela lastništva.
- **Pomembnost zunanjih ukrepov:** obstajati mora jasna povezava med notranjimi dejavnostmi za oblikovanje območja svobode, varnosti in pravice ter zunanjimi ukrepi, ki podpirajo ta proces, v celoti usklajena s skladnostjo politik, kakor jo je sprejel Evropski svet junija 2005.
- **Dodana vrednost:** redna izmenjava informacij o dejavnostih v tretjih državah med državami članicami in Komisijo je nujna za izogibanje prekrivanju ali podvajanju in zagotavljanje dopolnjevanja med ukrepi.
- **Primerjava:** vsi ukrepi morajo vključevati ocenjevalne mehanizme za oceno napredka v tretjih državah in pomembnosti ukrepov za cilje zunanjih odnosov EU.

VI. INSTRUMENTI POLITIKE

Širok izbor instrumentov politike, ki so na voljo EU, predstavlja pomembno moč, ki EU omogoča, da svoje zunanje sodelovanje prilagodi položaju v vsaki državi. Sodelovanje s tretjimi državami povzroča oblikovanje naslednjih instrumentov na skladen in usklajen način.

(1) Dvostranski sporazumi

Pridružitveni sporazumi ali sporazumi o partnerstvu in sodelovanju, vključno z določbami vprašanih svobode, varnosti in pravice; sporazumi o ponovnem sprejemu; sporazumi o poenostavitvi vizumskih postopkov; sporazumi o medsebojni pravni pomoči in izročitvi.

Za nekatere države je sporazum o poenostavitvi vizumskih postopkov pomembno vprašanje. V okviru politike o ponovnem sprejemu se pripravlja strategija.

(2) Širitveni in predpristopni procesi

Proces širitve s Hrvaško in Turčijo ter proces stabilizacije in pridruževanja z Zahodnim Balkanom vključujeta prednostne naloge s področja svobode, varnosti in pravice.

(3) Akcijski načrti evropske sosedске politike (ESP)

Akcijski načrti s prevladujočimi sestavinami svobode, varnosti in pravice so bili sklenjeni z Ukrajino, Moldavijo, Marokom, Tunizijo, Izraelom, Jordanijo in Palestinsko upravo, pripravljajo pa se tudi za Egipt, Libanon, Armenijo, Azerbajdžan in Gruzijo.

(4) Regionalno sodelovanje

Regionalne organizacije, kot so Projektna skupina za Baltsko morje, ASEM in Euro-Med proces, združujejo vpletene strani pri vprašanjih skupnega pomena glede svobode, varnosti in pravice.

(5) Posamične ureditve

Z ZDA so vprašanja svobode, varnosti in pravice zajeta z Novo transatlantsko agendo ter v posebnem okviru na ministrski ravni v političnem dialogu o varnosti meje in transporta. O teh vprašanjih se razpravlja s Kanado, Avstralijo, Japonsko in Kitajsko v okviru horizontalnega dialoga. Ministrska srečanja o svobodi, varnosti in pravici potekajo z Rusijo (Stalni partnerski svet), Ukrajino in Forumom Zahodni Balkan.

(6) Operativno sodelovanje

Europol, Eurojust, Evropska policijska akademija in Agencija za meje razvijajo ali bodo razvili sporazume in delovne dogovore s kolegi v tretjih državah. V nekaterih tretjih državah se vzpostavljajo mreže uradnikov za zvezo iz držav članic.

(7) Institucionalni razvoj in tesno medinstitucionalno sodelovanje

Razvoj institucij in sposobnosti izvajanja v tretjih državah sta bistvena za dejavnosti s številnimi tretjimi državami. Tesno medinstitucionalno sodelovanje med institucijami države članice in podobnimi institucijami v tretjih državah je zelo koristen mehanizem pri kadrovske in institucionalnih krepitev, medtem ko lahko strokovne misije zagotovijo strokovno znanje glede posameznih vprašanj.

(8) Razvojna politika

Razvoj je učinkovit dolgoročen odgovor na vprašanja na območju svobode, varnosti in pravice. Predlog Komisije za novo razvojno politiko EU opredeljuje upravo in človekove pravice kot dopolnilna cilja k prvenstvenemu cilju zmanjšanja revščine⁶.

(9) Programi zunanje pomoči

Projekti o vprašanjih svobode, varnosti in pravice se financirajo iz programov pomoči za zunanje odnose (npr. CARDS, TACIS in MEDA). Po novi finančni perspektivi predlagani instrumenti zunanjih odnosov vključujejo ustrezne določbe za te ukrepe. Komisija je predlagala tematski program za priseljevanje in azil kot naslednika sedanjega programa AENEAS, ki zagotavlja pomoč za upravljanje priseljevanja⁷.

(10) Mednarodne organizacije

ES in države članice so glavni akterji v mednarodnih organizacijah (npr. UNHCR, UNODC, Svet Evrope, FATF, UNIDROIT, UNCITRAL, Haaška konferenca o mednarodnem zasebnem pravu), ki zagotavljajo koristno podlago za spodbujanje skupnih vrednot in prednostnih nalog.

⁶ COM(2005) 311 – 13.7.2005.

⁷ COM(2005) 324 – 3.8.2005.

EU spodbuja tretje države k ratifikaciji in izvajanju mednarodnih konvencij, ki postanejo temeljni kamen za razvoj mednarodnega sodelovanja.

(11) Spremljanje

Ocenjevalne mehanizme je treba prilagoditi tako, da odgovarjajo na spremembe okoliščin. Sedanji primeri vključujejo Evropsko partnerstvo za Zahodni Balkan, Akcijski načrt o organiziranem kriminalu z Rusijo, Akcijski načrt Pravosodje in notranje zadeve (PNZ) EU-Ukrajina, mehanizme spremljanja in ocenjevanja za tretje države v boju proti nezakonitemu priseljevanju, pododbore in strokovne misije.

VII. GEOGRAFSKI PRIMERI POTI NAPREJ

Glavna načela strategije, ki zajema zunanje vidike politike EU o svobodi, varnosti in pravici, so v glavnem določena, zlasti kar zadeva sosednje države, ki so prvi partnerji za tesnejše sodelovanje. Sodelovanje v zvezi s temi vprašanji se hitro širi na ostale tretje države, vključno z Indijo in Kitajsko, ter na države v razvoju.

Z **ZDA** se razvija trdno **strateško partnerstvo** na podlagi skupnih vrednot, ki se je od 11. septembra 2001 osredotočilo na boj proti terorizmu. Precejšen del sodelovanja na tem področju je predstavljal oranje ledine, kot so sporazumi o medsebojni pravni pomoči in izročitvi, transatlantski odnosi glede vprašanj svobode, varnosti in pravice pa so se razvili na podlagi skupnega interesa za spopadanje z novimi izzivi. Ker je to področje precej novo, mora EU v čedalje večji meri na podlagi recipročnosti opredeliti svoje varnostne interese in močno promovirati svoje politične cilje, kot je **širitev programa Visa Waiver na vse države članice**. Potreba po **skupnem delovanju pri varnosti meja in kazenskem pregonu odpira nove načine sodelovanja za EU in ZDA**, vedno z namenom zapolnjevanja vrzeli na področju varnosti.

Sodelovanje z **državami Zahodnega Balkana** je intenzivno s ciljem, da se **krepi stabilnost** v regiji v luči evropske perspektive držav. V procesu stabilizacije in pridruževanja EU podpira države Zahodnega Balkana s pomočjo programa CARDS, da bi okrepila njihove rezultate na štirih prednostnih področjih policije in organiziranega kriminala, ki so enotno upravljanje meja, pravosodna reforma, azil in priseljevanje. Napredek v smeri sklenitve sporazumov o ponovnem sprejemu in poenostavitvi vizumskih postopkov bo kazal na močno zavezo k nadaljnjemu sodelovanju.

Sodelovanje se je okrepilo tudi kot odgovor na posebne zadeve, kot je organizirani kriminal, in sicer, na primer, z okrepitvijo regionalnega sodelovanja med tožilci ali sodelovanjem v boju proti pranju denarja. Drugi ukrepi podpirajo razvoj glavnih zmogljivosti v vsaki državi, vključno z vzpostavitvijo enot za finančni nadzor in posebnih skupin tožilcev in sodnikov za obravnavanje zadev organiziranega kriminala. **Nadaljnje sodelovanje z Europolom, Eurojustom ter razvoj Regionalnega centra za boj proti čezmejnemu kriminalu (SECI) in mreže uradnikov za zvezo bosta pomagala izboljšati način, na katerega EU uporablja svoje instrumente na področju policijskega in kazenskega pravosodnega sodelovanja za boj proti organiziranemu kriminalu na Zahodnem Balkanu.**

V zvezi z **Rusijo** so svoboda, varnost in pravica postale glavna značilnost **strateškega partnerstva**, kakor se odraža v **obsežnem skupnem prostoru svobode, varnosti in pravice**, ki ga bo zdaj treba učinkovito izvajati na prednostnih področjih, kot so pravna država, boj proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, vključno s pranjem denarja, korupcijo in

trgovino z ljudmi in drogami, boj proti otroški pornografiji na internetu, varstvo podatkov, varnost dokumentov in razmejitve ter upravljanje meja. Poleg obsežnega dialoga na mnogih ravneh zagotavljajo sporazum Europol-Rusija, Akcijski načrt o organiziranemu kriminalu, stiki z Eurojustom in mreža uradnikov za zvezo praktično podlago za tesnejše operativne povezave. **Sklenitev sporazumov o ponovnem sprejemu in poenostavitvi vizumskih postopkov kaže močno zavezo k nadaljnjemu sodelovanju** in bo hkrati pomagala razpravam o dolgoročnih obetih potovanj brez vizumov.

Za **Ukrajino** pomeni čedalje tesnejše sodelovanje širitev **stabilnosti** na sosede razširjene EU in podpiranje procesa reforme. EU z evropsko sosedsko politiko in kmalu posodobljenim Akcijskim načrtom PNZ EU-Ukrajina spodbuja kadrovske in institucionalne krepitve, kot so temeljna prenova pravosodja, razvoj upravljanja meja in azilni sistem v skladu z evropskimi standardi. Kot primer institucionalne reforme, podpora Komisije za razvoj kadrovske in institucionalne zmoglosti ukrajinske enote za finančni nadzor je pomagala pri odstranitvi Ukrajine s „črne liste“ FATF za pranje denarja. **Predvidena so pogajanja za sporazum z Eurojustom. Pogajanja o ponovnem sprejemu potekajo, v kratkem pa se pričakuje tudi začetek pogajanj o poenostavitvi vizumskih postopkov.** Prednostne naloge se letno pregledujejo na ministrskih trojkah, izvajanje pa se spremlja v pregledu stanja.

Pri **sredozemskih državah** so glavni cilji krepitev **dobrega upravljanja in pravne države** ter izboljšanje **upravljanja priseljevanja in varnosti**. ESP je dala nov zagon sodelovanju v tej regiji, ki je že značilnost Barcelonskega procesa. Na regionalni ravni je program o priseljevanju, policijskem in pravosodnem sodelovanju pomenil korak naprej pri podpiranju institucionalnih krepitev ter s spodbujanjem sodelovanja med uradniki pokazal vrednost koristnega regionalnega sodelovanja. **Začetek novega regionalnega programa svobode, varnosti in pravice ter krepitev dialoga na visoki ravni o terorizmu bosta spremljala začetek smelega delovnega programa za oblikovanje področja vzajemnega sodelovanja o pravosodju, varnosti, priseljevanju in socialnemu vključevanju na naslednjem vrhu v Barceloni.**

Na dvostranski ravni program MEDA podpira projekte o priseljevanju, pravosodnem sodelovanju in sodelovanju na področju kazenskega pregona v več državah, vključno s tesnim medinstitucionalnim sodelovanjem z Marokom o pranju denarja in z Jordanijo o pravosodju. Začetek veljavnosti novih sporazumov oblikuje okolje za sodelovanje, vključno z vprašanji, kot so boj proti terorizmu, organiziranemu kriminalu in drogam ter varstvo otrok. **Priseljevanje in upravljanje meja sta na vrhu seznama in treba je krepiti partnerstva v regiji z matičnimi in tranzitnimi državami. Potreben je nadaljnji napredek pri sporazumih o ponovnem sprejemu in treba si je prizadevati za vzpostavitev dialoga z Libijo o priseljevanju.**

VIII. NASLEDNJI KORAKI

Namen strategije o zunanji razsežnosti območja svobode, varnosti in pravice je dvojen: prvič, prispevati k uspešni vzpostavitvi notranjega območja svobode, varnosti in pravice z oblikovanjem varnega zunanjega okolja, in drugič, pospešiti cilje zunanjih odnosov EU s spodbujanjem pravne države, demokratičnih vrednot in trdnih institucij.

Področja sodelovanja s tretjimi državami so bila jasno določena v Haaškem programu in njegovem akcijskem načrtu. EU razpolaga s širokim izborom izvedbenih instrumentov, ki se bodo uporabili v skladu s posebnimi potrebami zadevne države partnerice.

Spodbujanje pravne države izven EU je bistvenega pomena za podpiranje domače in mednarodne varnosti, stabilnosti in razvoja. Zunanje razsežnosti območja svobode, varnosti in pravice ne moremo šteti kot neodvisnega političnega področja, ampak mora biti del dejavnosti zunanje politike EU.

Za olajšanje izvajanja strategije je treba narediti naslednje:

Določitev prednostnih nalog in spremljanje izvajanja

- Komisija bi morala določiti prednostne naloge in opredeliti primeren potek ukrepov v okviru svojih pristojnosti.
- Za olajšanje spremljanja praktičnih rezultatov v primerjavi z določenimi cilji in prednostnimi nalogami bi morala Komisija pripraviti zbirni pregled in nenehno spremljati izvajanje.
- Ker zunanja razsežnost območja svobode, varnosti in pravice hitro narašča in je čedalje pomembnejša v odnosih s tretjimi državami, bi moral Svet redno pregledovati napredek in prednostne naloge.

Učinkovitost in skladnost

- Usklajevanje med geografskimi delovnimi skupinami Sveta in skupinami, ki obravnavajo zadeve svobode, varnosti in pravice, bi se lahko izboljšalo. Pomembno vlogo usklajevanja na tem področju ima tudi Coreper.
- Skladnost zunanjih ukrepov EU: Treba je zagotoviti izboljšano usklajevanje, da se ob upoštevanju pristojnosti Komisije zagotovi skladnost in učinkovitost na ravni EU med različnimi politikami in instrumenti. Hkrati se morajo intenzivno vključiti države članice.
- Hitro ukrepanje: Poleg dolgoročne podpore institucionalnemu razvoju mora EU nadalje razviti svojo sposobnost hitrega odzivanja na nenadne potrebe ali nastale grožnje. Obstaja naraščajoče število položajev, v katerih bi morala EU pospešiti svojo sposobnost hitrega zagotavljanja pomoči.
- Mednarodne organizacije: Komisija mora v mednarodnih organizacijah odigrati polno vlogo, usklajeno z državami članicami, da bi spodbudila razvoj novih orodij. Treba je ustrezno ukrepati, da se zagotovi boljša preglednost delovanja EU v mednarodnih organih.
- Regionalno sodelovanje: Komisija mora okrepiti svoja prizadevanja za podporo regionalnega sodelovanja o vprašanjih svobode, varnosti in pravice s podpiranjem obstoječih organov, kot je Afriška unija, in spodbujanjem novih pobud na območjih, kjer je regionalno sodelovanje šibko, kot sta Bližnji vzhod ali Vzhodna Evropa.